

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1VCdo/5/2025
Identifikačné číslo spisu: 4417214020
Dátum vydania rozhodnutia: 03.12.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:4417214020.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu, JUDr. Aleny Svetlovskej, Mgr. Dušana Čima, JUDr. Aleny Adamcovej, JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobkyne Majetkový Holding, a. s., so sídlom v Bratislave, Staromestská 3, IČO: 35 823 364, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Babčanikom, so sídlom v Miloslavove, Oravská 1348/8, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C/111/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. marca 2023 sp. zn. 9Co/102/2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie zamieta.

II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

III. Zánik záväzku vymožením predstavuje zloženú právnu skutočnosť. Pred výplatou výťažku nedochádza k oddeleniu vymáhanej pohľadávky od práva na výplatu výťažku.

Ak došlo k postúpeniu vymáhanej pohľadávky, právo na výplatu výťažku nadobúda postupník dňom, kedy nadobudol procesné postavenie oprávneného.

Oprávnený v exekučnom konaní má právo na náhradu škody za exekútorom nevyplatený výťažok podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou domáhala náhrady škody, ktorá jej mala byť spôsobená vo výške 13.213,16 eur nesprávnym úradným postupom zo strany súdneho exekútora v exekučnej veci vedenej Okresným

súdom Nové Zámky pod sp. zn. Er/1820/1997 (EX 553/1997) tým, že súdny exekútor JUDr. Emil Vančík (a neskôr ani jeho náhradník) do času podania žaloby právoplatne nerozhodol o rozvrhu výťažku dražby, pretože oba rozvrhy neboli súdom schválené. Uviedla, že vyzvala exekútora, a aj jeho náhradníkov, k vydaniu výťažku dražby, avšak neúspešne a tvrdila, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekútora, ktorým jej bola spôsobená škoda, keď súdny exekútor nesplnil svoju povinnosť a neodovzdal vymožené finančné prostriedky, ktoré navyše JUDr. Emil Vančík spotreboval na nezistené účely.

2. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 21. februára 2020 č. k. 13C/111/2017-207 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 13.213,16 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 13. 05. 2017 do zaplatenia a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Uviedol, že boli splnené všetky zákonné obligatórne predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody, lebo súdny exekútor JUDr. Emil Vančík sa dopustil nesprávneho úradného postupu, keď v rozpore s § 16 a nasl. zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „EP“) nevykonal vyúčtovanie daného exekučného konania, pričom na jeho bankovom účte sa nenachádzali ani finančné prostriedky vymožené v predmetnom exekučnom konaní. Žalobkyni nepochybne vznikla škoda spočívajúca v zmenšení jej majetku, ktorý by bol v prípade správneho úradného postupu súdneho exekútora narástol o výťažok z dražby. Taktiež bolo nesporne preukázané, že medzi vznikom tejto škody a nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora je priama príčinná súvislosť, keď je nepochybné, že konal v rozpore s úradným postupom, ktorý mu stanovuje Exekučný poriadok. Záverom konštatoval, že judikatúra, na ktorú žalovaná poukazovala, sa v prípade rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/8/2017, 6Cdo/27/2016, 6Cdo/9/2016 a 8Cdo/88/2017 netýkala obdobných vecí ako je rozhodovanie súdu v tomto prípade a rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/199/2015, týkajúce sa skoršieho uplatnenia nároku na náhradu škody voči exekútorovi a až následne nároku na náhradu škody za nezákonný úradný postup voči štátu, nemožno v tomto prípade použiť.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 15. apríla 2021 sp. zn. 9Co/59/2020 tak, že ho ako vecne správny potvrdil.

3.1. Predmetný rozsudok bol na dovolanie žalovanej (ďalej aj „dovolateľka“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 30. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/133/2021 zrušený a vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení dovolací súd uviedol, že dovolateľka opodstatnene namietala nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že odvolací súd sa v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3 CSP náležite nevysporiadal s relevantnými námietkami uplatnenými žalovanou v odvolacom konaní, týkajúcimi sa nesprávneho posúdenia zákonných predpokladov vzniku zodpovednostného vzťahu medzi stranami sporu vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody v súvislosti s predmetným exekučným konaním. Žalovaná v odvolaní uviedla podstatné tvrdenia, týkajúce sa skutočnosti, že rozvrh výťažku ešte nebol súdom schválený a súdny exekútor ešte svoju povinnosť nebol povinný splniť. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo sa s námietkou žalovanej, že išlo o exces dôsledne zaoberať, aj v súvislosti citovanou judikatúrou a podľa jednotlivých znakov - ktoré z judikatúry možno vyvodiť (6Cdo/27/2016) - vyhodnotiť, či ponechanie si vymožených peňazí exekútorom je exces z jeho úradných povinností, svojvôľa alebo ide len o nesprávny úradný postup vychádzajúci z nesprávnej aplikácie jeho zákonných povinností.

4. Po vrátení veci odvolací súd rozhodol tak, že rozsudkom z 9. marca 2023 sp. zn. 9Co/102/2022 opätovne rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

4.1. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti v zmysle § 191 ods. 2 CSP a tiež rozhodnutie náležite odôvodnil. Dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, jeho rozhodnutie je vecne správne a odvolanie žalovanej nedôvodné. V odôvodnení poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn.

9Cdo/298/2020, ktorého závery pre okolnosti prejednávanej veci aplikoval tak, že vzhľadom na povahu právneho vzťahu medzi žalobkyňou (oprávneným) ako účastníkom exekučného konania a súdnym exekútorom ako nositeľom štátnej moci, ktorý vykonáva exekučnú činnosť, a ktorý je vzťahom verejno-právnym, nemohlo dôjsť na strane súdneho exekútora k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) na úkor žalobkyne ako oprávnenej tým, že súdny exekútor nevydal ustanovenému náhradníkovi finančné prostriedky vymožené v exekučnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v obdobných prípadoch, keď súdny exekútor vystupoval ako orgán verejnej moci (rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/41/2009, 3Cdo/58/2009, 6MCdo/4/2011, 2Cdo/222/2020, 9Cdo/298/2020). Podstatou nesprávneho úradného postupu pôvodne ustanoveného súdneho exekútora JUDr. Emila Vančíka, bolo nespĺnenie si svojej zákonnej povinnosti odovzdať finančné prostriedky získané predajom spoluvlastníckeho podielu povinného aj spolu s exekučným spisom ustanovenému náhradníkovi, ktorý v dôsledku tejto skutočnosti nemohol objektívne splniť platobnú povinnosť vo vzťahu k žalobkyni ako oprávnenej. Nesprávny úradný postup súdneho exekútora je potrebné považovať za nesprávny postup pri výkone štátnej moci súdnym exekútorom a za škodu spôsobenú takýmto postupom zodpovedá štát v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z.“). Zdôraznil, že medzi exekútorom a oprávneným nešlo o súkromno-právny vzťah, ale o vzťah verejno-právny. Exekútor nevystupoval v rovnoprávnom postavení voči oprávnenému ako účastník exekučného konania, ale ako nositeľ verejnej moci vykonávajúci exekučnú činnosť, ktorou na jeho strane nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 OZ. Poukázal i na nemajetnosť JUDr. Vančíka, ktorá je prekážkou vymáhania bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd dodal, že možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia, avšak zjavne bez reálnej možnosti uspokojenia nároku, nemôže vylúčiť objektívnu zodpovednosť štátu podľa zák. č. 514/2003 Z. z., na čo nemá vplyv ani skutočnosť, že nebol schválený rozvrh výťažku a exekútor nebol povinný splniť svoju povinnosť. Vzhľadom k tomu, že náhradný exekútor nemá žiadne prostriedky od JUDr. Vančíka by rozvrh výťažku bol len formálny, bez možnosti realizácie, keďže výťažok nie je žiadny. K príčinnej súvislosti uviedol, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, ktorý nevykonal vyúčtovanie daného exekučného konania a po zániku jeho funkcie exekútora neodovzdal výťažok dražby svojmu náhradníkovi na ďalší postup, spôsobil žalobkyni ako oprávnenej škodu, a to v rozsahu, v akom by v prípade dodržania zákonného postupu bola v rozsahu výťažku uspokojená. Keďže náhradník pôvodného súdneho exekútora nedisponuje finančnou čiastkou, ktorá bola získaná z výťažku v dražbe a mohol by ňou uspokojiť vymáhanú pohľadávku žalobkyne, vznikla jej škoda, ktorú si v konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekútora aj dôvodne uplatnila. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobkyne, že súd v konaní o náhradu škody môže otázku výšky náhrady škody posúdiť sám a využiť procesný inštitút prejudiciality, pričom súd prvej inštancie dostatočným spôsobom vysvetlil, ako posúdil výšku náhrady škody, ktorá vznikla žalobkyni nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora. Pokiaľ išlo o námietku aktívnej legitimácie uviedol, že žalobkyňa sa stala účastníčkou exekučného konania a vstupom na miesto oprávneného vstúpila do všetkých procesných práv a povinností oprávneného, teda aj do práva na plnenie k finančným prostriedkom najvyššieho podania podliehajúcim rozvrhu, ktorý nebol ešte schválený. V čase postúpenia pohľadávky žalobkyni neboli ešte známe skutkové okolnosti, ktoré by svedčili o tom, že nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora dôjde ku vzniku škody. Žalobkyňa, ktorá sa stala oprávnenou v exekučnom konaní, až v priebehu tohto exekučného konania sa stala osobou, ktorá bola poškodená nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora, a preto bola aktívne legitimovaná na podanie žaloby v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ išlo o rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/133/2019, odvolací súd uviedol, že v danom prípade ide o ojedinelé rozhodnutie, ktoré nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, nie je z neho zrejmý skutkový stav, či je totožný ako v danej veci, a preto nie je ani pre rozhodnutie odvolacieho súdu v danej veci právne záväzný. Záverom odvolací súd poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 9Cdo/298/2020, podľa ktorého zodpovednosť štátu v danom prípade stojí na objektívnej zodpovednosti, čo znamená, že štát zodpovedá za výsledok, pričom subjektívny prvok zavinenia u orgánov konajúcich v mene štátu sa nevyžaduje. Pri tomto druhu zodpovednosti za škodu je vylúčená možnosť liberácie, teda zbavenie sa objektívnej zodpovednosti za vzniknutú škodu v prípade preukázania niektorého zo zákonom predpokladaného liberačného dôvodu.

Vylúčená je i možnosť exkulpácie. Protiprávny stav je výsledkom nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, ktorý nezodpovedá cieľu sledovanému v ustanovení § 165 ods. 1 EP (uspokojenie oprávneného na základe realizovanej exekúcie). Z pohľadu objektívnej zodpovednosti štátu za škodu nie je relevantná subjektívna stránka prípadu, teda najmä to, ktorý zo súdnych exekútorov (pôvodný, či náhradný) zaviniel nesplnenie povinnosti súdneho exekútora v zmysle § 165 ods. 1 EP, či táto povinnosť (ne)prešla z pôvodného na náhradného súdneho exekútora a prípadne, či niektorý zo súdnych exekútorov (ne)mohol splniť uloženú povinnosť, a z akých dôvodov tak neučinil.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Namietala, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Zároveň namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, a to otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie súdu, a pri ktorých riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), resp. ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli ešte vyriešené (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť, prípadne spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5.1. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP videla žalovaná v tom, že napadnuté rozhodnutie je zmätočné, vnútorne rozporné a nepreskúmateľné. Uviedla, že odvolací súd nereagoval na jej námietky: - úvahy o vzniku škody sú predčasné, keďže vo veci nedošlo k schváleniu rozvrhu výťažku, - či medzi súdom ustáleným nesprávnym úradným postupom (porušenie § 16 a nasl. EP nevykonaním vyúčtovania exekučného konania, absenciou finančných prostriedkov vymožených v predmetnom exekučnom konaní a použitie výťažku z dražby pre osobné potreby) a vznikom škody v podobe finančných prostriedkov, ktoré mohli byť/mali byť žalobkyni vyplatené výlučne na podklade schváleného rozvrhu výťažku z dražby exekučným súdom, existuje príčinná súvislosť.

5.2. Nesprávne právne posúdenie veci konajúcimi súdmi videla dovolateľka v nesprávnom riešení otázok: 1/ konkurencie vzniku škody a bezdôvodného obohatenia odvolacím súdom a zotrvala na názore, že pokiaľ existuje právna možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia od iného subjektu, škoda ani nevznikne (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP); 2/ či súdy rozhodujúce podľa zák. č. 514/2003 Z. z. (resp. predchádzajúceho právneho predpisu) môžu v rámci konania prekročiť skutkový rámec veci a vychádzať zo svojich hypotéz (ako by súd, v tomto prípade napríklad exekučný, rozhodol keby konal vo veci), ktoré nenachádzajú odraz v príslušných rozhodnutiach (v tomto prípade exekučného súdu), (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP); 3/ vzniká náhrada škody voči štátu, ktorá predstavuje nevyplatenú pohľadávku v exekučnom konaní, ak došlo k jej postúpeniu na žalobkyňu po uhradení hodnoty spoluvlastníckeho podielu povinného podielovými spoluvlastníkmi, t. j. zovšeobecnene povedané po zániku pohľadávky v uvedenej časti. Za predpokladu, že by aj bola odpoveď pozitívna, či svedčí aktívna vecná legitímácia žalobkyni v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu), a či za danej situácie je možné aj v takom prípade ustáliť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ak do deja vstúpila ďalšia príčina - Zmluva o postúpení pohľadávky a zároveň v zmysle § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedla, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu obsahuje všetky zákonné náležitosti. Pokiaľ ide o námietku, že nedošlo ešte k schváleniu rozvrhu výťažku poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 84/2023, že rozhodnutie o schválení rozvrhu a odmene exekútora, nie je predpokladom vzniku škody a kedy môže dôjsť k bezdôvodnému obohateniu zo strany exekútora, príp. otázky ustálenia výšky škody. Vymedzené otázky považovala za skutkové. Poukázala na právnu úpravu § 46 ods. 3 EP, ktorú v predmetnej veci nemožno aplikovať. V prípade vyhovenia dovolaniu inštruovala odvolací súd, aké rozhodnutie očakáva. Pokiaľ išlo o posúdenie vecnej legitímácie uviedla, že po podpísaní zmluvy o postúpení pohľadávky vstúpila do všetkých práv a povinností vrátane práva na náhradu škody. Nestotožnila sa ani s judikatúrou, ktorú svojou argumentáciou podporila žalovaná, pričom tvrdila, že sa týka odlišných skutkových situácií.

6.1. Na toto vyjadrenie reagovala aj žalovaná osobitným podaním, v ktorom upozornila na obsah judikatúry, ktorým podporila obsah svojho dovolania a na jeho obsahu zotrvala. Vyjadrila sa i k údajnej retroaktívite § 46 ods. 3 EP, ku ktorej v minulosti vyslovil svoj názor i ústavný súd (sp. zn. II. ÚS 109/2016, II. ÚS 104/2023).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky v trojčlennom senáte (ďalej aj „dovolačný senát“ alebo „senát 2C“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom spĺňajúcim podmienku podľa § 429 ods. 2 písm. b) CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že má povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia (§ 48 ods. 1 CSP). Trojčlenný senát najvyššieho súdu má totiž podľa novej judikatúry najvyššieho súdu povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu príslušného kolégia najvyššieho súdu postupom podľa ustanovenia § 48 ods. 1 CSP v situácii, ak sa chce odkloniť od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu a v situácii, kedy pri rozhodovaní o určitej otázke existuje rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu. Úlohou veľkého senátu najvyššieho súdu je nielen rozhodovať v prípade odklonu od skoršej (ustálenej) rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ale aj zjednocovať judikatúru samotného najvyššieho súdu (uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR z 25. februára 2021 sp. zn. IVObo/1/2020).

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľka z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

9. Z vyššie uvedenej dovolateľkou vymedzenej prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, vychádzajúc z obsahu odôvodnenia dovolania (podľa čl. 11 ods. 1 Základných princípov CSP a ustanovenia § 124 ods. 1 CSP) dovolací súd ustálil, že je tu podstatnou právnou otázkou, „či svedčí aktívna vecná legitímácia žalobcovi v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu) na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, a či za danej situácie je možné aj v takomto prípade ustáliť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ak do deja vstúpila ďalšia príčina - zmluva o postúpení pohľadávky, pri zohľadnení § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda a zároveň, či je možné ustáliť, že pohľadávka bola vôbec postúpená na žalobcu v rozsahu identifikovanom v zmluve o postúpení pohľadávky napriek skutočnosti, že pohľadávka voči povinným čiastočne zanikla v dôsledku plnenia vymoženého v exekučnom konaní pred uzatvorením zmluvy.“

10. Odvolací súd v súvislosti s predmetnou otázkou uviedol, že žalobkyňa nadobudla pohľadávku na základe notárskej zápisnice č. N 26/2004, NZ 5704/2004 od postupcu Slovenská konsolidačná, a. s., čo vyplýva z notárskej zápisnice spísanej dňa 23. 01. 2004, pričom sa jednalo o pohľadávku voči dlžníkovi G. W. a E. Y., vyplývajúcu z titulu zmluvy o úvere. Z exekučného spisu sp. zn. EX 553/1997 vyplynulo, že žalobkyňa sa stala účastníkom exekučného konania a vstupom na miesto oprávneného tak vstúpila do všetkých procesných práv a povinností oprávneného, teda aj do práva na plnenie k finančným prostriedkom najvyššieho podania podliehajúcim rozvrhu, ktorý nebol ešte schválený. V čase postúpenia pohľadávky žalobkyňi neboli ešte známe skutkové okolnosti, ktoré by svedčili o tom, že nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora dôjde k vzniku škody. Žalobkyňa, ktorá sa stala oprávnenou v exekučnom konaní, až v priebehu tohto exekučného konania sa stala osobou, ktorá bola poškodená nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora, a preto je aktívne legitimovaná na podanie žaloby v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ žalovaná poukazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/133/2019, odvolací súd mal za to, že v danom prípade ide o ojedinelé rozhodnutie, ktoré nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, nie je z neho zrejмый skutkový stav, či je totožný ako v danej veci, a preto nie je ani pre rozhodnutie odvolacieho súdu v danej

veci právne záväzný.

11. Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/110/2018 z 11. septembra 2019 vyplýva záver, že ak bola platne postúpená pohľadávka oprávneného, vymáhaná voči povinnému v exekučnom konaní, prešla na postupníka i aktívna legitímácia na podanie žaloby o náhradu škody titulom nesprávneho úradného postupu, v dôsledku ktorého sa táto pohľadávka stala nevymožiteľnou. Z uvedeného dôvodu nepovažoval dovolací súd námietku žalovanej o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore za dôvodnú.

12. Dovolací súd (senát 2C) sa v predmetnej veci nestotožnil s názorom najvyššieho súdu vyjadreným v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/110/2018 z 11. septembra 2019, v konaní ktorom odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Predmetné rozhodnutie je opreté o záver, že v danej veci bola pohľadávka voči dlžníkovi na súčasného žalobcu postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok v čase po tom, kedy už došlo k označenému nesprávne úradnému postupu exekučného súdu, ako i v dôsledku neho k vzniku žalovanej škody. Žalovaná škoda mala teda nastať práve z dôvodu „nevymožiteľnosti“ tejto pohľadávky v exekučnom konaní, ku ktorej malo dôjsť v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu (Okresného súdu Rimavská Sobota), a to nesprávnym vyznačením doložky právoplatnosti na uznesení z 22. júla 2005 o schválení rozvrhu výťažku z dražby dňom 18. augusta 2005. Je tak zrejmé, že právo na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa viaže práve na pohľadávku voči dlžníkovi - M-STAVBÁR, spol. s r. o. (je s ňou spojené), keďže táto sa v dôsledku neho mala stať nevymožiteľnou. Je potom nelogické, aby vlastníkom pôvodnej pohľadávky a pohľadávky na náhradu škody boli dva odlišné právne subjekty. Keďže škoda mala vzniknúť práve nevymožiteľnosťou pôvodnej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorá mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom exekučného súdu, poškodeným subjektom, resp. subjektom, ktorému vznikol nárok na náhradu škody, zostáva vlastníkom pôvodnej pohľadávky (žalobca po nadobudnutí pohľadávky jej postúpením). FNM nemohlo po postúpení pôvodnej pohľadávky zostať zachované právo na náhradu škody, keď škoda mala vzniknúť práve nevymožiteľnosťou tejto pohľadávky.

13. Dovolací senát 2S mal za to, že je potrebné vychádzať z uznesenia najvyššieho súdu z 24. februára 2022 sp. zn. 5Cdo/133/2019, podľa ktorého „v zmysle dohody zmluvných strán k postúpeniu práva na náhradu škody v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. nedošlo, nakoľko pri postúpení pohľadávky, ako už bolo uvedené, boli na postupníka postúpené okrem samotnej postupovanej pohľadávky (nezaplatený úver), len jej príslušenstvo (napr. úrok alebo úrok z omeškania) a ďalšie práva s touto pohľadávkou spojené (pozri bod 16. tohto uznesenia). Právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je samostatným nárokom, resp. samostatnou pohľadávkou, ktorý nemožno podradiť pod príslušenstvo postupovanej pohľadávky a nie je ani právom spojeným s postupovanou pohľadávkou. Ako podporný argument dovolací súd uvádza fakt, že dlžníkom tejto pohľadávky je v prejednávanej spore Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti, ktoré nie je zmluvnou stranou zmluvy o postúpení pohľadávky z 01. 04. 2012. Ak žalobcovi nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci patrí, potom nie je možné jeho aktívnu legitímáciu od právneho nástupníctva založeného zmluvou o postúpení pohľadávok z 01. 04. 2012.“

13.1. V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd pokračuje, že „je nevyhnutné poukázať aj na tú skutočnosť, že dňa 01. 04. 2012 nebolo možné postúpenie celej (úverovej) pohľadávky, nakoľko aj v zmysle ustanovenia § 61f EP účinného od 01. 04. 2017 účinky splnenia vymáhaného nároku nastávajú po doručení upovedomenia o začatí exekúcie povinnému len vtedy, ak sa plnenie v rozsahu, v ktorom prislúcha exekútorovi podľa § 60 ods. 2, dostane exekútorovi. Podľa právnej úpravy EP účinnej od 01. 11. 2013 (§ 46 ods. 3) plnenie exekútorovi malo rovnaké účinky, ako keby povinný plnil oprávnenému; podľa prechodného ustanovenia § 243b ods. 2 tejto zmeny EP sa ustanovenie § 46 ods. 3 použije aj na exekučné konania začaté pred 01. 11. 2013. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako vyplýva z obsahu spisu a skutkových zistení súdov nižších inštancií, v exekučnom konaní vymáhaný dlh bol čiastočne splnený plnením exekútorovi. Postupovaná pohľadávka ale v čase jej postúpenia musí existovať, čo znamená, že dlh postupcu voči dlžníkom nebolo možné v zmysle zhora špecifikovanej zmluvy postúpiť celý, bez

zohľadnenia zániku jeho časti v dôsledku (núteného) splnenia zrážkami z dôchodkov dlžníkov. Túto skutočnosť však odvolací súd aj súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní opomenuli, hoci pre rozhodnutie v danej veci bolo práve čiastočné splnenie dlhu vo vzťahu k posúdeniu aktívnej legitímácie žalobcu tiež právne významné.“

14. Obdobný názor zaujal aj ústavný súd v uznesení z 21. júna 2023 sp. zn. II. ÚS 104/2023 keď ustálil, že nemožno bez ďalšieho považovať za ústavne konformný záver, že postúpením pohľadávky automaticky dochádza aj k postúpeniu nároku na náhradu škody v súvislosti s postupovaným právom (pohľadávkou). Postúpenie pohľadávky je súkromno-právny úkon (záväzkovo-právny vzťah), pričom nárok na náhradu škody vyplýva zo zodpovednostného vzťahu. Nárok na náhradu škody vzniká priamo poškodenému (ako nositeľovi práva) porušením jeho práva a vznikom (jemu spôsobenej) škody, a pokiaľ ho tento (poškodený) mieni postúpiť ako nárok spolu s postupovanou pohľadávkou (v súvislosti s ktorou škoda vznikla) po tom, čo právo porušené bolo (vznikol nárok na náhradu škody), musí zmluvne výslovne určiť, že postupuje aj svoj nárok na náhradu škody.

14.1. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním aktívnej vecnej legitímácie v posudzovanom prípade tiež dáva do pozornosti záver odvolacieho súdu o tom, že predmetom postúpenia mohla byť len pohľadávka, ktorá v exekučnom konaní nezanikla vymožením. Podľa názoru ústavného súdu je ústavne konformný záver odvolacieho súdu, že schválením rozvrhu výťažku zanikla pohľadávka vymáhaná v exekučnom konaní v rozsahu tohto výťažku (bod 24. rozsudku odvolacieho súdu), bez ohľadu na skutočnosť, kedy bol § 46 ods. 3 EP (ktorý len výslovne deklaruje právny následok, ktorý ani predtým nebol v rozhodovacej praxi sporný) zavedený do právneho poriadku. Aj podľa názoru ústavného súdu právoplatným schválením rozvrhu výťažku súdom zanikla - v rozsahu schválenom na vyplatenie oprávnenému - vymáhaná pohľadávka oprávneného uspokojením. Povinný v uvedenom rozsahu prestáva byť dlžníkom oprávneného (núteným speňažením jeho majetku a prikázaním príslušnej sumy výťažku na vyplatenie oprávnenému v tomto rozsahu povinný svoj záväzok uspokojil), a vo vzťahu k uvedenej sume od tohto momentu existuje „len“ vzťah súdneho exekútora a oprávneného, ktorého obsahom je povinnosť exekútora vymoženú sumu vyplatiť oprávnenému. Postúpením práv oprávneného k zostávajúcej časti vymáhanej pohľadávky nemôže dôjsť k postúpeniu práva oprávneného k exekútorovi, čo sa týka už zaniknutej časti pohľadávky. Prípadný zodpovednostný právny vzťah exekútor - oprávnený sa netýka postupovaného zvyšku vymáhanej pohľadávky.

14.2. Ústavný súd sa v tomto náleze vysporiadal i s uznesením sp. zn. 8Cdo/110/2018 i s inou existujúcou judikatúrou.

15. Vyvodzujúc z citovanej judikatúry a záverov, ktoré možno čiastočne vyvodiť z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/133/2019 a čiastočne zo záverov ústavného súdu vyplývajúcich z nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 104/2023 senát 2C ustálil, že nebolo možné postúpenie celej (úverovej) pohľadávky, nakoľko aj v zmysle ustanovenia § 61f EP účinného od 01. 04. 2017 účinky splnenia vymáhaného nároku nastávajú po doručení upovedomenia o začatí exekúcie povinnému len vtedy, ak sa plnenie v rozsahu, v ktorom prislúcha exekútorovi podľa § 60 ods. 2, dostane exekútorovi. Podľa právnej úpravy EP účinnej od 01. 11. 2013 (§ 46 ods. 3) plnenie exekútorovi malo rovnaké účinky, ako keby povinný plnil oprávnenému; podľa prechodného ustanovenia § 243b ods. 2 tejto zmeny EP sa ustanovenie § 46 ods. 3 použije aj na exekučné konania začaté pred 01. 11. 2013. Uvedené v podmienkach prejednávanej veci znamená, že pokiaľ E. O. a F. O. k rukám súdneho exekútora zložili dňa 25. 03. 1998 sumu 523.727 Sk, v tejto časti úverová pohľadávka voči E. Y., ktorá bola predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok, a na základe ktorej vstúpila žalobkyňa do predmetného exekučného konania ako oprávnená, nemohla byť v tejto (exekútorovi už zaplatenej) časti predmetom postúpenia, nakoľko vo vzťahu k E. Y. zaplatením exekútorovi zanikla. V tomto momente sa, pokiaľ ide o vymoženú sumu, stal dlžníkom súdny exekútor a vzhľadom k jeho postaveniu súdneho exekútora a súvisiacej právnej úprave zákona č. 514/2003 Z. z. sa táto vymožená suma mohla stať predmetom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, avšak aby sa jej mohla domáhať žalobkyňa, bolo potrebné, aby tento nárok voči Slovenskej republike ako štátu, resp. predtým súdному exekútorovi, bol na ňu osobitne postúpený, nakoľko sa nejedná o príslušenstvo pohľadávky, ani právo

zo zabezpečenia postupovanej pohľadávky (viď sp. zn. II. ÚS 104/2023, 5Cdo/133/2019). Táto škoda už pred postúpením pohľadávky bola vyčísľiteľná, nakoľko súdny exekútor zostavil rozvrh výtazku obsahujúci trovy exekúcie a výtazok zo sumy. Z pohľadu vyčíslenia nie je podstatné, že exekučný súd tento rozvrh neschválil, napokon keby to malo byť prekážkou, bolo by to prekážkou i vyhovujúcemu rozsudku v tejto veci.

15.1. Na chýbajúcej vecnej legitímácii žalobkyne nič nemení ani skutočnosť, že súd prvej inštancie označil ako nesprávny postup (ne)činnosť súdneho exekútora, ktorá mohla nastať až po postúpení pohľadávky a vstupe žalobkyne do exekučného konania. Ako už bolo vyslovené vyššie, vyplatením predmetnej sumy v roku 1998 došlo kvalitatívne k vzniku novej pohľadávky medzi vtedajším oprávneným a súdnym exekútorom, táto však nebola predmetom opakovaného postúpenia pohľadávky, už len z toho dôvodu, že dlžníkom bol niekto iný. Žalobkyňa sa stala v danom exekučnom konaní oprávnenou, iba pokiaľ ide o vymoženie nevyplateného zvyšku dlhu. Pokiaľ teda ide o vyplatenú (uhradenú) sumu exekútorovi, nestala sa v danom exekučnom konaní oprávnenou voči exekútorovi (a teda ani voči štátu, pokiaľ ide o náhradu škody) a ak by z neskoršieho nesprávneho úradného postupu vyplynulo, že daná suma nebola vyplatená v rozpore s povinnosťami súdneho exekútora, nie je žalobkyňa v tejto súvislosti oprávnená žiadať náhradu škody od štátu, keďže chýba príčinná súvislosť, pretože porušenie povinnosti exekútora nenastalo voči nej.

16. Trojčlenný senát 2C občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu uznesením z 20. februára 2025 sp. zn. 2Cdo/101/2023 postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 48 ods. 1 CSP veta prvá), nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľkou vymedzenej právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Žalobkyňa vo vyjadrení k veci predloženej veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu uviedla, že žalovaná nepreukázala existenciu zákonom stanovených dôvodov prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý považovala za vecne správny, a preto navrhla, aby dovolací súd v zmysle § 447 písm. f) CSP dovolanie žalovanej odmietol, pretože nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a žalobkyňa priznal náhradu trov dovolacieho konania.

18. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „veľký senát“) si pred rozhodnutím vo veci vyžiadal stanoviská od ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky a verejných právnických fakúlt (§ 48 ods. 4 CSP).

18.1. Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal svoje stanovisko so záverom, že vec bola dovolacím súdom rozhodnutá správne, žalobkyňa bola v spore aktívne legitímovaná na náhradu škody voči štátu.

18.2. Minister spravodlivosti Slovenskej republiky sa v predloženej stanovisku stotožnil s názorom senátu 2C formulovaným v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/101/2023 z 20. februára 2025. Zastával názor, že: - aktívna vecná legitímácia žalobkyne v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu) na základe zmluvy o postúpení pohľadávky nesvedčí a za danej situácie nie je možné ustáliť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ak do deja vstúpila ďalšia príčina - zmluva o postúpení pohľadávky, pri zohľadnení § 9 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym právnym postupom má ten, komu bola takým spôsobom spôsobená škoda, - nie je možné ustáliť, že pohľadávka bola postúpená na žalobkyňu v rozsahu identifikovanom v zmluve o postúpení pohľadávky, vzhľadom na skutočnosť, že pohľadávka voči povinným čiastočne zanikla v dôsledku plnenia vymoženého v exekučnom konaní pred uzatvorením zmluvy.

18.3. Zo stanoviska Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave vyplýva, že pohľadávku, ktorá zanikla splnením, a teda neexistuje, nemožno postúpiť. Aktívna vecná legitímácia v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu svedčí aj osobe, na ktorú bola postúpená

pohľadávka, avšak len za predpokladu, že porušenie práva zakladajúce nárok na náhradu škody nastalo až po tom, čo došlo k postúpeniu pohľadávky.

18.4. Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave v o svojom vyjadrení uviedla, že Katedra občianskeho a obchodného práva sa nezhodla na jednotnom záverečnom stanovisku, vznikli dva názorové prúdy. Jeden so záverom, že postupník nemôže byť na základe dohody o postúpení pohľadávky aktívne vecne legitimovaný na uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu z titulu nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, ak táto pohľadávka nebola na neho výslovne postúpená. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o postúpení pohľadávky je dostatočná identifikácia pohľadávky tak, aby medzi zmluvnými stranami nevznikli pochybnosti o tom, aká pohľadávka, ako a kedy bola postúpená, a voči ktorému dlžníkovi. Z druhého názoru vyplýva, že súdny exekútor ešte nemal povinnosť plniť, keďže nebol súdom schválený rozvrh výťažku (§ 165 ods. 1 EP), pôvodný oprávnený teda ešte nemal právo voči exekútorovi, aby mu plnil. Škoda bola spôsobená až žalobkyni, ako novému oprávnenému, a to v dôsledku nesprávneho úradného postupu, ktorý súdy skutkovo ustálili tak, že pôvodný súdny exekútor nepoukázal peňažné prostriedky nadobudnuté v dražbe po zániku funkcie svojmu náhradníkovi, ktorý ich ani po schválení rozvrhu výťažku nemôže poukázať oprávnenému.

18.5. Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v stanovisku uviedla, že došlo k platnému postúpeniu dovtedy neuspokojeného zvyšku vymáhanej pohľadávky, ktorá nebola uspokojená (nezanikla) v dôsledku samotného zloženia výťažku predaja nehnuteľnosti u exekútora. K zániku pohľadávky jej uspokojením dôjde až právoplatným potvrdením rozvrhu výťažku, a to v rozsahu sumy, ktorá na túto pohľadávku pripadne. V čase postúpenia pohľadávky preto táto stále existovala. Z procesnoprávneho pohľadu sa žalobkyňa vstupom do exekučného konania stala oprávnenou v prebiehajúcom exekučnom konaní a ako taká sa stala a stále je nositeľkou práva na riadny procesný postup exekučných orgánov, smerujúci k uspokojeniu (teraz už jej) vymáhanej pohľadávky. Ak tento procesný postup v dôsledku predchádzajúceho pochybenia (nečinnosti) súdneho exekútora nie je možný, vo vzťahu k časti zloženej sumy, ktorá by pri schválení rozvrhu pripadla oprávnenej, bola oprávnenej pri výkone tejto moci spôsobená škoda, za ktorú objektívne zodpovedá žalovaná.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací konajúci vo veľkom senáte (§ 35 v spojení s § 48 ods. 1 a 4 CSP) po zistení, že dovolanie spĺňa zákonom požadované náležitosti, vrátane riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu, pristúpil k skúmaniu splnenia podmienok prípustnosti dovolania.

19.1. Z dovolateľkou vymedzenej prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, vychádzajúc z obsahu odôvodnenia dovolania (podľa čl. 11 ods. 1 Základných princípov CSP a ustanovenia § 124 ods. 1 CSP) dovolací súd ustálil, že je tu podstatnou právnou otázkou, „či svedčí aktívna vecná legitimácia žalobcovi v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu) na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, a či za danej situácie je možné aj v takomto prípade ustáliť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ak do deja vstúpila ďalšia príčina - zmluva o postúpení pohľadávky, pri zohľadnení § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda a zároveň, či je možné ustáliť, že pohľadávka bola vôbec postúpená na žalobcu v rozsahu identifikovanom v zmluve o postúpení pohľadávky napriek skutočnosti, že pohľadávka voči povinným čiastočne zanikla v dôsledku plnenia vymoženého v exekučnom konaní pred uzatvorením zmluvy.“

20. Dovolací súd dospel k záveru, že bol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. v dovolaní vymedzená právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Po skonštatovaní prípustnosti dovolania veľký senát pristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti dovolania z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzených právnych otázkach. Je objektívne dané, že v dvoch

rôznych rozhodnutiach najvyššieho súdu boli vyslovené rozdielne právne názory.

22. Podľa § 562 Občianskeho zákonníka, dlžník splní dlh aj vtedy, ak plní tomu, kto je oprávnený prijať podľa osobitného zákona plnenie alebo tomu, kto predloží veriteľovo potvrdenie o tom, že je oprávnený prijať plnenie, to však neplatí, ak dlžník vedel, že ten, kto potvrdenie predložil, nie je oprávnený plnenie prijať. Osobou oprávnenou na prijatie dlhu je v rozsahu ustanovenia § 61f Exekučného poriadku aj exekútor. Po začatí exekúcie má povinný na výber miesto plnenia, či bude dlh plniť u veriteľa alebo u exekútora.

23. Účelom exekučného konania je v rozsahu a medziach zákona nútene vymôcť pohľadávku vyplývajúcu z exekučného titulu. Exekútor disponuje nástrojmi, ktoré zamedzujú zmareniu tohto cieľa (obmedzenie v možnosti nakladať s majetkom povinného) a zároveň aj takými, za pomoci ktorých zásahmi do majetku dochádza k vymoženiu nároku.

24. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na zákonný úradný postup - v posudzovanom prípade právo na uskutočnenie procesných úkonov, smerujúcich k schváleniu rozvrhu, a teda k tomu, aby bol výťažok z predaja „vyplateľný“ oprávnenému. Až vtedy prestane byť povinný dlžníkom oprávneného a ostatných veriteľov vo vzťahu k príslušným sumám a ohľadom predmetných súm bude existovať už len právny vzťah medzi exekútorom a týmito osobami, obsahom ktorého bude právo na vyplatenie sumy a tomu korešpondujúca povinnosť sumu vyplatiť.

25. Ku dňu, keď exekútor získal výťažok, dochádza k zániku vymáhanej pohľadávky a vzniká právo oprávneného na výplatu výťažku. K tomuto dňu však nemusí byť známa výška, do ktorej vymáhaná pohľadávka zanikla, a teda ani výška práva na výplatu výťažku.

25.1. Platí, že vymáhaná pohľadávka zaniká ku dňu, keď exekútor získal výťažok, avšak výška do ktorej pohľadávka zanikla sa niekedy (ak je nutný rozvrh) určuje až neskôr so spätnými účinkami (ex tunc).

26. Na rozdiel od splnenia záväzku (jednoduchá právna skutočnosť) zánik záväzku vymožením predstavuje zloženú právnu skutočnosť. Pred výplatou výťažku nedochádza k oddeleniu vymáhanej pohľadávky od práva na výplatu výťažku. Zákonodarca na túto potrebu reflektuje aj v § 37 ods. 1, veta druhá a tretia Exekučného poriadku (s účinnosťou od 1. apríla 2017): „Počas exekúcie je postúpenie vymáhaného nároku účinné iba vtedy, ak sa postúpi celý vymáhaný nárok. V pochybnostiach platí, že pôvodný oprávnený postúpil celý vymáhaný nárok.“ Z uvedeného vyplýva, že ak oprávnený postúpi vymáhanú pohľadávku, predpokladá sa, že strany mali vôľu, aby postupca získal procesné postavenie oprávneného v exekúcii, a aby nadobudol aj právo na výplatu výťažku, ktorého výška nemusí byť v čase postúpenia vymáhanej pohľadávky známa.

27. Právo na výplatu výťažku patrí tomu, kto má v exekúcii procesné postavenie oprávneného. Inej osobe z povahy veci patriť nemôže. Ak došlo k postúpeniu pohľadávky, právo na výplatu výťažku nadobúda postupník dňom, kedy nadobudol postavenie oprávneného. Podľa právnej úpravy účinnej pred 1. aprílom 2017 (ktorá sa aplikovala na súdený prípad) k zmene účastníka exekučného konania sa vyžadovalo uznesenie exekučného súdu o pripustení zmeny, prípadne predloženie verejnej listiny osvedčujúcej prevod alebo prechod vymáhaného nároku.

27.1. V posudzovanej veci, pôvodná oprávnená Slovenská konsolidačná, a. s. v roku 2014 (už po zložení ceny spoluvlastníckeho podielu, teda po tom, čo exekútor vymohol výťažok) postúpila vymáhanú pohľadávku na žalobkyňu, ktorá sa stala novým oprávneným v exekúcii.

27.2. Nová oprávnená (žalobkyňa) nadobudla postúpením vymáhanej pohľadávky aj právo na náhradu škody za exekútorom nevyplatený výťažok podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zmene niektorých zákonov.

28. Zodpovednosť štátu za škodu v prípade, ak exekútor nevydá oprávnenému výťažok (a k ho spreneverí a podobne) je z hľadiska ekonomickej kauzy tohto záväzku v podstate ručením. Aj keď je právny dôvod záväzku štátu „zodpovednosť za škodu“, v skutočnosti ide o to, že štát ručí za exekútora. Štát (pomyselne) ručí za to, že exekútor vydá výťažok oprávnenému. Právo na náhradu škody za nevyplatený výťažok má patriť tomu, kto má právo na výťažok, teda oprávnenému v exekučnom konaní. Toto právo by malo zostať zachované aj pri zmene oprávneného. Analogicky, ručiteľ za dlžníka ručí aj po postúpení pohľadávky na nového veriteľa. Oprávnený, ktorý postupuje vymáhanú pohľadávku, nemusí disponovať vedomosťou, že exekútor má v tom čase v rukách výťažok, a že ho spreneveril.

29. Veľký senát sa z uvedených dôvodov s vec postupujúcim senátom v jeho právnych záveroch nestotožnil.

30. Žalobkyňa formálne vyvodzovala prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom z obsahu dovolania (aplikujúc § 124 ods. 1 CSP) vyplynuli námietky, že napadnuté rozhodnutie je zmätočné, vnútorne rozporné a nepreskúmateľné. Uviedla, že odvolací súd nereagoval na jej námietky, že úvahy o vzniku škody sú predčasné, keďže vo veci nedošlo k schváleniu rozvrhu výťažku, a či medzi súdom ustáleným nesprávnym úradným postupom a vznikom škody v podobe finančných prostriedkov, ktoré mohli byť/mali byť žalobkyni vyplatené výlučne na podklade schváleného rozvrhu výťažku z dražby exekučným súdom, existuje príčinná súvislosť.

31. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

32. So zreteľom na to dovolací súd pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces. Zistil, že v danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za nepreskúmateľné, či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

32.1. Na základe uvedeného možno konštatovať, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa

s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

33. V prejednávanej veci boli odvolacím súdom splnené všetky zákonné, ale aj ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

34. Veľký senát preto skonštatoval, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v posudzovanom prípade nezistil, a preto je dovolanie žalovanej v tejto časti procesne neprípustné.

35. Z uvedených dôvodov veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dovolanie žalovanej ako celok zamietol (§ 448 CSP). Právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

36. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), preto jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

37. Toto rozhodnutie prijal veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 7 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.